

Dada Manifestosu

Tristan Tzara

23 Temmuz 1918

İçindekiler

Dada Manifestosu	3
Dadanın Hiçbir Anlamı Yoktur	5
DADACI KENDİLİĞİNDENLİK	8
Etkin yalnızlık.	8

Dada Manifestosu

Gazetecileri beklenmedik bir dünyanın eşiğine getiren bir sözcüğün –DADA– büyüü, bizim açımızdan hiçbir önem taşımıyor.

Bir manifesto ilan etmek için A, B, C'yi istemek gerek, 1, 2, 3'e ateş püskürmek, sabrını taşımak ve küçük-büyük a, b, c'leri fethedip yayabilmek için kanatlarını bilemek, imzalamak, bağırarak, küfretmek, düzyazıya karşı çıkılmaz ve mutlak bir açıklık içinde düzenlemek, kusursuzluğunu kanıtlamak ve tıpkı bir fahişenin son belirişinin Tanrı'nın özünü kanıtlaması gibi yeniliğin hayata benzediğini savunmak. Onun varlığı, akordeonlarla, manzaralarla ve tatlı sözlerle zaten kanıtlanmıştı. ☒ Doğaldır insanın kendi ABC'sini dayatması – dolayısıyla can sıkıcıdır. Herkes bunu bir kristalblöfmerem biçiminde yapar, bir para sistemi, bir ecza ürünü, ateşli ve kısır ilkbahara çağıran çıplak bir bacak biçiminde yapar. Yenilik tutkusu cana yakın haştır, naif bir adamsendeciliği kanıtlar, nedensiz, geçici ve olumlu bir işarettir. Ne var ki, bu gereksinim de geride kalmıştır. Sanata en üst yalınlık itkisini –yeniliği– vererek, can sıkıntısını çarmıha germek için heyecanlı ve coşkulu olunur, hoşça vakit geçirmenin tersine insanca ve hakiki olunur. Işıkların kesiştiği noktada, dikkatli, uyanık, yılların akışını bekleyerek, ormanda. ☒

Bir manifesto yazıyorum ve hiçbir şey istemiyorum, ama gene de bir şeyler söylemekten geri kalmıyorum, üstelik ilke olarak manifestolara karşıyım, ilkelere karşı olduğum gibi (her tümcenin ahlaki değeri açısından ilkeler, aşırı bir kolaylık sağlıyor; yaklaşık değer, empresyonistlerin buluşuydu.) ☒

Karşıt eylemlerin bir arada, tek bir solukta gerçekleştirilebileceğini göstermek için kaleme almaktayım bu manifestoyu; eyleme karşıyım ben; sürekli karşı çıkma için olduğu kadar, olumlama için de; ne karşı çıkarım ne de onaylarım, açıklama da yapmam, sağduyudan nefret ederim çünkü.

DADA – düşünceleri ava sürükleyen bir sözcük işte; her burjuva küçük bir oyun yazarıdır, değişik konular bulur, kendi zekâ düzeyine uygun kişilere –sandalye üzerindeki kozalara– yer açmak yerine, dalavereyi –konuşan ve kendini tanımlayan hikâyeyi– pekiştirmek için, (uyguladığı psikanaliz yöntemine göre) nedenler ve amaçlar peşinde koşar. ☒

Her seyirci bir dalaverecidir aynı zamanda – eğer bir sözcüğü açıklamak (öğrenmek!) peşindeyse. Duvarları yılsız karmaşıklıklarla dolu sığınağından, içgüdülerinin kışkırtılmasına göz yumar. Evlilik yaşamıyla ilgili mutsuzluklar da buradan doğar.

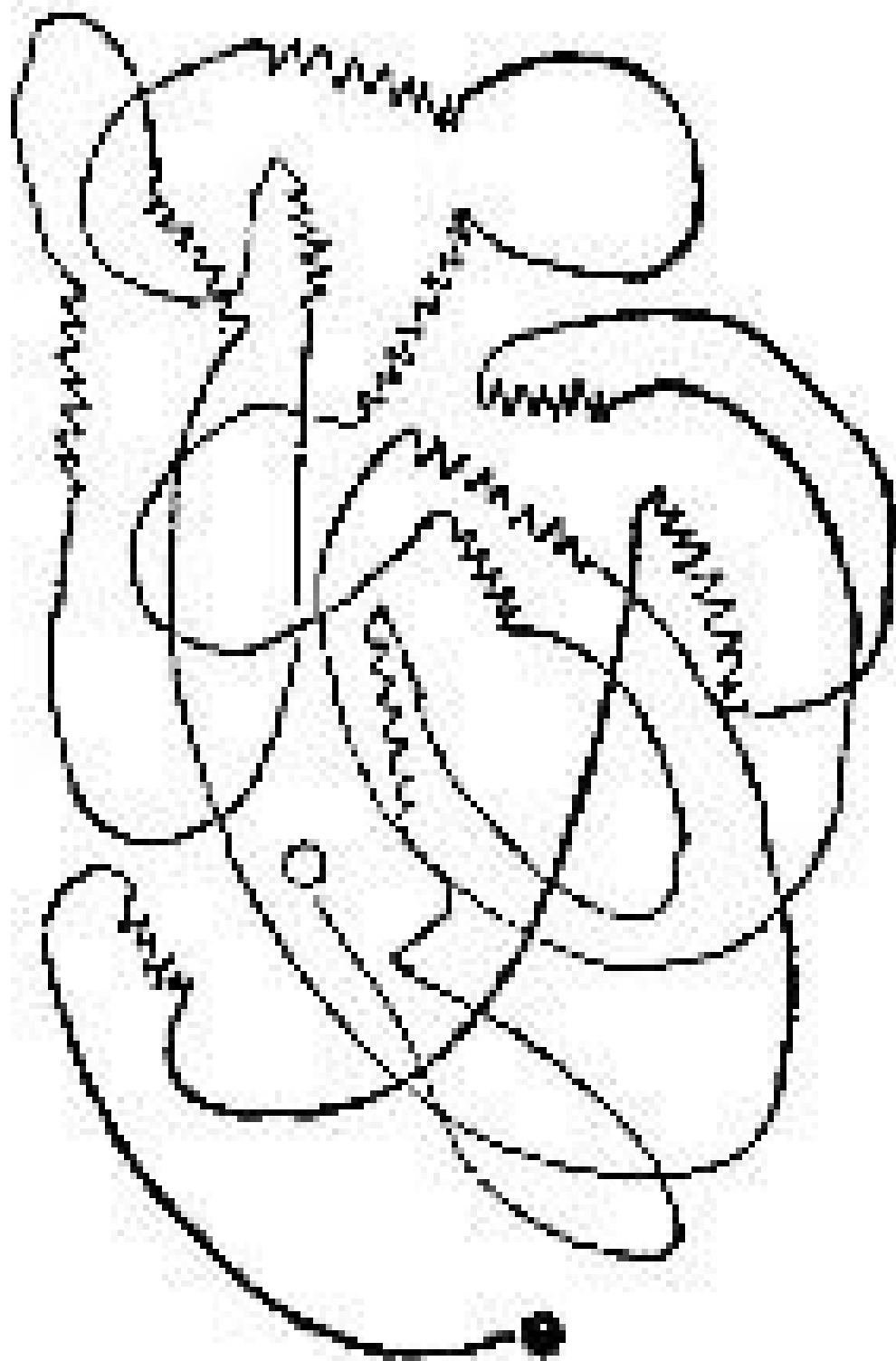
Açıklamak: Boş kafataslarının bulunduğu değirmenlerde kızılğöbeklerin eğlencesi.

Dadanın Hiçbir Anlamı Yoktur

Hiçbir anlam taşımayan bir sözcük için zaman harcamak boş geliyorsa, nafile ise... Kafalarda dolaşan ilk düşünce, bakteriyolojik düzeydedir: O sözcüğün etimolojik, tarihsel ya da en azından psikolojik kaynağına inmek. Gazetelerden öğrendiğimize göre, Kru zencileri, kutsal bir ineğin kuyruğuna DADA diyorlarmış. İtalya'nın bir yöresinde, küp ve anne, aynı sözcükle karşılanıyor: DADA. Tahta at ve dadı, Rusçada ve Rumencede çifte olumlama: DADA. Bilgili gazeteciler bu sözcükte, bebeklere özgü bir sanat görüyorlardı, günümüzün öteki küçükçocuklarıçağıransa ermişleri ise, kuru ve gürültücü, gürültücü ve tekdüze bir ilkelciliğe dönüş görüyorlar bu sözcükte. Bir sözcük üzerinde duyarlılık inşa edilemez; her yapı, can sıkıcı bir yetkinleşmeye yakınsar, yaldızlı bir bataklığın durgunluğuna, görece insanî ürüne. Kendinde güzel olmak gibi bir amaç taşımamalıdır sanat yapıtı, zira ölüdür o; ne neşeli ne üzgün, ne açık ne kapalı, ermiş ayların pastalarını ya da atmosferler arasında arkaya eğilmiş bir koşunun terlerini silmeye yardım ederek, kişileri sevindirmek ya da onlara kötü davranmak. Bağlı olduğu yasa gereği, nesnel olarak, herkes için güzel değildir hiçbir zaman bir sanat yapıtı. O halde, eleştiri gereksizdir, onun varlığından öznel olarak söz edilebilir, ancak herkes için en küçük bir genel nitelik göstermez. Bütün insanlıkta ortak olan ruhsal temeli bulduğumuza mı inanıyoruz? İsa'nın deneyimi ve kutsal kitap, geniş ve iyiliksever kanatlarının altında şunları gizlemektedir: Bok, hayvanlar, günler. Bu sonsuz, biçimsiz çeşitleme karmaşasına, insana düzen vermek nasıl istenebilir? "Komşunu sev" ilkesi, gerçekte ikiyüzlülüktür. "Kendini tanı", bir ütopyadır, ama daha kabul edilebilir bir yanı da yok değildir bu sözün, çünkü kötülüğü barındırır. Acımak yok. İnsan kırımından sonra, bize kalan arıtılmış bir insanlık umududur. İnandırmak istemediğim için, kendimden söz ediyorum hep. Başkalarını kendi ırmağına sürüklemeye hakkım yok, kimseyi beni izlemeye zorlamıyorum, herkes kendi sanatını kendince yapar – eğer yıldızların katına hızla yükselmenin zevkini tatmışsa, ölümlerin ya da doğurgan kasılmaların çiçekleriyle süslü madenlere inebilmişse. Sarkıtlar: onları her yerde aramalı, acıyla büyümüş yuvalarda, meleklerin tavşanlarınkı kadar beyaz gözlerinde. Böyle doğdu DADA,[13] bağımsız olma ve topluluğun içyüzüne güvensizlik ihtiyacından. Bizimle birlikte çalışanlar, özgürlüklerini korur. Hiçbir kuramdan yana değiliz. Kübist ve fütürist akademilerden gına geldi artık: bu akademiler, biçimsel düşünce laboratuvarlarından başka bir şey değiller bize göre. Para kazanmak ve burjuva zevklerini okşamak için mi yapılır sanat? Para şıkırtılarının sesi duyuluyor kafiyelerde, şiş göbeklerin kavisi boyunca kayıyor ton değişimleri. Bütün sanatçı toplulukları, değişik kuyruklu yıldızlara binerek vardılar en sonunda bu bankaya. Yastıklara serilme ve yiyip içme olanaklarına kapılar açık.

Verimli bir toprağa yerleşiyoruz burada.

Ayrıca, gene burada kamuya seslenme hakkını kullanıyoruz, çünkü ürpermelerin ve uyanışın ne olduğunu öğrendik. Tasasız tene, üçdişli yabayı saphıyoruz enerjiden sarhoş hayaletler gibi. Baş döndürücü tropik yeşilliklerin bolluğunda oluk oluk akan uğursuzluk selleriyiz biz, zamk ve yağmur bizim terimiz, kanıyoruz ve susuzluğu yakıyoruz, diriliktir bizim kanımız.

Kübizm, nesneye basit bir bakıştan doğmuştur: Cézanne, bir fincanı, gözlerinden yirmi santimetre aşağıda tutarak çizdi, kübistler fincana yukardan bakarak onun resmini yapıyorlar, kimileri de nesneden aldığı dikey bir kesiti bir kenara akıllıca yerleştirerek onun görünüşünü karmaşık hale getiriyor. (Burada, ne yaratıcı sanatçıları unutuyorum, ne de kesin form verdikleri malzemenin büyük amaçlarını.)

☒ Fütürist ise, aynı fincanı, birkaç güçlü çizgiyle, muzipçe süslenmiş ve yan yana dizilmiş bir nesneler dizisi olarak, devinim halinde görür. Entelektüel sermaye yatırımına yönelik iyi ya da kötü bir resim olmasına engel değildir bu tür bakış. Yeni ressam bir dünya yaratır, bu dünyanın öğeleri, aynı zamanda onun kullandığı araç gereçlerdir, herhangi bir kanıtı gerek duymaksızın, yalın ve kesin bir yapıttır onun çizdiği. Yeni sanatçı karşı çıkar: Artık resim (simgesel ve yanılsama ürünü bir çoğaltım) yapmaz o, doğrudan doğruya taş, ahşap, demir ve kalaydan kayalar, anlık duygulanımın duru rüzgârıyla her yöne döndürülebilen öncü organizmalar yaratır. ☒ Resimsel ya da plastik her yapıt, sonuçta gereksizdir; köle ruhlarla korku veren bir ucube olsa da, insan giysilerine bürünmüş hayvanların yemekhanelerini süsleyen yavan yapıtlardan, insanların o hüznü masalının resimlerinden olmasa da. – Yeni durumların ve olanakların birbirini izlediği ve birbiriyle yer değiştirdiği bir dünyanın gerçekliği içinde, gözlerimizin önünde, bir tuval üzerinde, geometrik olarak saptanmış iki paralel çizginin bakışımını sağlama sanatıdır tablo. Bu dünya, yapıtta ne özellikle belirtilmiş ne de tanımlanmıştır, sayısız çeşitlemeleri içinde, resmi izleyene aittir. Yaratıcısı için, herhangi bir nedene ve kurama dayanmaz. *Düzen = düzensizlik; ben = ben-olmayan; olumlama = yadsıma*, mutlak bir sanatın yüce ışıkları. Düzenli ve kozmik kaosun saflığında mutlak, süreksiz, soluksuz, ışıksız, denetimsiz bir ânı kapsayan şu kürecik içinde sonsuz, ☒ Eski bir yapıt, aynı zamanda yeniliği için severim ben. Bizi geçmişe bağlayan, karışıklıktan başka bir şey değildir. ☒ Bize ahlak dersi veren, psikolojik temeli tartışan ya da iyileştirdikleri iddiasında bulunan yazarlarda, gizli bir kazanma arzusunun yanı sıra, sınıflandırdıkları, bölüştükleri, yönlendirdikleri gülünç bir hayat bilgisi bulunur; tempo tuttuklarında, kategorilerin buna uygun dans ettiğini görmekte diretirler. Okurları ise, alaylı bir şekilde güler ve yollarına devam ederler: neye yarar bütün bunlar?

Doymak bilmez kitlelere ulaşmayan bir edebiyat var. Yazarının gerçek bir ihtiyacından ve yazarın kendisi için doğmuş, yaratıcıların yapıtı. Yasaların geçerli olmadığı, yüce bir bencillik bilgisi. ☒ Her sayfa patlamalıdır, ya derin ve ağır bir ciddiyetle, bir kasırgayla, baş döndürücü bir etkiyle, yenilikle, sonsuzlukla, içerdigi ezici şakayla, ilkelerin coşkusuyla ya da basım tekniğiyle. İşte kaçıp giden sallantılı bir dünya, cehennem çingiraklarının müstakbel âşığı, işte öte yanda: yeni insanlar. Odunlar, zıplayanlar, hıçkırıklarla sarsılanlar. İşte sakatlanmış bir dünya, ve iyileştirme hastalığına kapılmış sahte edebiyat doktorları.

Şimdi size sesleniyorum: başlangıç diye bir şey yok ve sarsılmıyoruz biz, duygusal değiliz. Bulutların ve duaların çarşafını, deli bir rüzgâr gibi yırtıyoruz; yıkımın büyük gösterisini hazırlamaktayız, yangını ve bozulmayı. Yası ortadan kaldırmaya hazırlanıyoruz ve gözyaşlarının yerine, bir kıtadan ötekine yayılan sirenleri koyuyoruz. Yoğun sevinç bayraklarını ve zehrin kederinden uzak kalanları. ☒ DADA, soyutlamanın simgesidir; reklam ve ticaret de şiirsel öğelerdir.

Beynin çekmecelerini kırıp parçalıyorum, toplumsal örgütlenmenin de: Her yerde ahlak kurallarını çiğnemek ve gökyüzünün elini cehenneme, cehennemin gözlerini gökyüzüne fırlatmak, gerçek güçlerde yeniden kurmak evrensel bir sirkin doğurgan çarkını ve her bireyin düşlemini.

Sorun felsefedir: Hayata, tanrıya, düşünceye ya da başka herhangi bir şeye, ne yandan bakmaya başlamalı. Sahtedir bakılan her şey. Göreceli sonucun, akşam yemeğinden sonra pastayla kiraz arasında yapılacak bir seçimden daha önemli olabileceğine inanmıyorum. Görüşünü dolaylı yoldan kabul ettirmek için, bir şeyin öteki yüzüne alelacele bakma biçimine diyalektik denir, yani çevresinde yöntem dansı yaparak, kızarmış patateslerin ruhu için kıyasıya pazarlık etmek.

İdeal, ideal, ideal,

Bilgi, bilgi, bilgi,

Bumbum, bumbum, bumbum,

diye bağırırsam gelişmeyi, yasayı, ahlakı ve bütün öteki güzel nitelikleri yeterince doğru biçimde kaydetmiş olurum; çok akıllı birçok insan, birçok kitapta bunları tartışmış ve sonunda gene de her biri, kendi kişisel bumbumuna göre dans ettiğini ve kendi bumbumu konusunda haklı olduğunu ileri sür-

müştür; hastalıklı merakını doyuma ulaştırmak; tanımlanamaz ihtiyaçlar için özel ziller; banyo; parasal sorunlar; yaşam üzerindeki yansımalarıyla mide; hayvansal amonyak bazlı filtrelerle yağlanmış dilsiz yaylarıyla bir hayalet orkestra demetinde ifade bulan gizemli değneğin otoritesi. Bir meleğin mavi kelebek gözlüğüyle, hepi topu yirmi paralık bir ortak minnettarlık uğruna içeriye kazdılar. ☒ Eğer hepsi haklıysa ve eğer bütün haplar yalnızca Pink'se, bir kerecik olsun haklı olmamayı deneyelim. ☒ Yazılan şeyin düşünce açısından usa yatkın biçimde açıklanabilir olduğuna inanılıyor. Ancak çok görece bir şeydir bu. Düşünce felsefe için iyidir, ama görelidir. Tehlikeli bir hastalıktır psikanaliz, insanın gerçek-karşıtı eğilimlerini uyuşturur ve burjuvaziye sistemleştirir. Nihai gerçeklik yoktur. Diyalektik, sıradan bir biçimde/her halükârda edineceğimiz görüşlere bizi yönlendiren eğlendirici bir makinedir. Mantığın aşırı titiz inceliğiyle, gerçeği sergilemiş olduğumuzu ve bu gerçeklere ilişkin görüşlerin doğruluğunu sağladığımızı mı sanıyoruz? Duyular tarafından sıkıştırılmış mantık, organik bir hastalıktır. Düşünürler, bu öğeye gözlem gücünü eklemekten pek hoşlanırlar. Ama düşünmenin tam da bu muhteşem niteliği, onun güçsüzlüğünün de kanıtıdır. Gözlem yapılır, bir ya da birçok görüş açısından bakılır, var olan milyonlarcası arasından seçilir bu bakış açıları. Deneyim de, sonuç olarak rastlantının ve bireysel yetilerin bir sonucudur. ☒ Bilim spekülatif sistem haline gelir gelmez, yararlılık niteliğini, o son derece yararsız, ama en azından bireysel niteliğini yitirir yitirmez tiksinti verir bana. Vıcık vıcık nesnellikten ve uyumdan, her şeyi düzen içinde görmek isteyen şu bilimden nefret ederim. Devam edin çocuklarım, insanlık... Doğanın köleleri olduğumuzu söylüyor bilim: her şey düzen içinde, sevişin ve kafalarınızı kırın. Devam edin çocuklarım, insanlık, kibar burjuvalar ve kızoğlankız gazeteciler... ☒ Sistemlere karşıym, sistemlerin en kabul edilebilir olanı, ilke olarak hiçbir sisteme sahip olmamaktır. ☒ Tamamlanmak, beninin vazosunu dolduruncaya kadar, kendi küçüklüğü içinde yetkinleşmek, düşünceden yana ve düşünceye karşı savaşıma cesareti, ekmeğin gizemi, ekonomik zambaklar biçiminde korkunç bir burgunun birden çalışmaya başlaması:

DADACI KENDİLİĞİNDENLİK

Herkesin kendine özgü durumunu kolladığı, kendini savunmaktan değilse de, başkalarına saygı duymaktan geri kalmadığı bir yaşam biçimine adamsendecilik derim ben, ulusal marşa dönüşen *two-step*, elden düşme eşya satan dükkân. Bize Bach fükleri dinleten telsiz telefon, genelevler için ışıklı reklamlar ve tabelalar, Tanrı adına karanfiller dağıtan org, bunların tümü gerçekten de fotoğrafın ve tek yanlı din eğitiminin yerini alıyor.

Etkin yalınlık.

Işık derecelerini seçme güçsüzlüğü: alacakaranlığı yalamak, bal ve dışkıyla dolu koca ağız içinde yüzmek. Sonsuzluk ölçeğine vurulduğunda, boşunadır her eylem – (sonucu alabildiğine grotesk olacak bir serüvene atılmasına seyirci kalırsak düşüncenin – insanoğlunun güçsüzlüğünü tanımak açısından önemli bir olgu.) Ama eğer yaşam, amaçsız ve doğum acısız kötü bir şaka ise, solgun kasımpatları gibi, işin içinden tam anlamıyla sıyrılıp çıkmak gerektiğine inandığımıza göre, yegâne mutabakat temelini ilan ediyoruz demektir: sanat. Zihnün yaman savaşçıları olarak bizim yüzyıllardır ona verdiğimiz önemi taşımaz sanat. Kimsenin canını yakmaz o, sanatla ilgilenmeyi bilenler göze girecekler, ülkeyi sesleriyle doldurmak gibi güzel bir fırsat ele geçirecekler. Sanat mahrem bir şeydir, sanatçı kendisi için sanat yapar; anlaşılır yapıt üretmek gazetecinin işidir ve şu anda bu canavarı yağlıboyaya karıştırmak hoşuma gidiyor: kâğıt tüp metale öykünüyor, sıkıldığında otomatik biçimde içinden kin, kalleslik, alçaklık boşalıyor. Sanatçı, şair, bu endüstrideki bir bölüm şefi suretinde yoğunlaşmış kitleden akan zehirden hoşlanır, kendisine hakaret edilmesine bayılır: değişmezliğin kanıtıdır bu. Yazar, gazetelerin övdüğü sanatçı olarak, yapıtının anlaşıldığına tanıklık eder: kamu yararı için biçilmiş bir paltonun gariban as-tarı; kabalığı örten paçavralar, bayağı içgüdüler barındıran bir hayvanın azgınlığına katkıda bulunan sidik. Tipografik mikroplarla çoğalan pörsük ve yavan et.

İçimizde oldum olası var olan sulu gözlülük eğilimini alt üst ettik. Bu türden her sızıntı ishal tursudur. Bu sanatı desteklemek, onu sindirmek demektir. Bize güçlü, sağlam, özlü ve hiçbir zaman anlaşılmayacak yapıtlar gerek. Mantık, kafa karıştırır. Mantık yanıltıcıdır. Kavramların iplerini, yani sözleri, biçimsel kenarlarına, aldatıcı uçlara ve merkezlere doğru çeker. Öldürücüdür onun zincirleri, bağımsızlığı boğan bin kollu bir canavardır o. Sanat mantıkla birleşmiş olsaydı, ensest yapmış olurdu, kuyruğunu kendi bedeni içine çekerek, onu yiyip yutarak, kendi kendisiyle zina yapardı ve Protestanlık katranına bulanmış bir karabasana dönerdi, bir anıt, grimsi ve ağır bir bağırsak yığını olurdu.

Fakat esneklik, coşku ve hatta adaletsizliğin neşesi, masum bir alışkanlık haline getirdiğimiz ve bizi güzel kılan şu küçük gerçek: inceyiz biz ve yumuşaktır parmaklarımız, her yere sokulan, neredeyse akıcı bir bitkinin dalları gibi kayıverirler; kinikler adaletsizliğin ruhumuzu tanımladığını ileri sürerler. Bir bakış açısidir bu da; ama ne mutlu ki, bütün çiçekler kutsal değildir ve bizde tanrısal olan şey, insan-karşıtı eylemin uyanışıdır. Burada kâğıttan yapma bir çiçektir söz konusu olan: maskeli yaşamın balosunun müdavimi olan, zarafetin mutfağını, uysal ya da etli butlu, akça pakça kuzenleri ziyaret eden beylerin yakalarına taktıkları bir çiçek. Bizim seçtiğimiz şeylerle iş çevirir bu beyler. Kutupların karşıtlığı ve birliği, bir anda gerçekliğe dönüşebilir. Her ne olursa olsun bu bayağılığı, kösnül, kötülük kokan bir ahlakın uzantısını telaffuz etmekte ısrarlıysak. Ahlak, zekâ ürünü her felaket gibi, körelticidir sonunda. Ahlakın ve mantığın denetimi, polis memurlarının önünde kayıtsızlığı kabul ettirdi bize –kölelik buradan kaynaklanır– burjuvaların karnını tika basa doyuran ve sanatçılara açık kalan yegâne aydınlık ve temiz cam koridorları kirlüten kokuşmuş farelerdir bunlar.

Herkes şöyle haykırsın: Yerine getirilmesi gereken büyük bir yıkım ve yadsıma işi var. Süpürmek, temizlemek. Kişinin temizliği, delilik halinden sonra kendini gösterir – asırları parçalayan ve yok eden haydutların ellerine terk edilmiş bir dünyanın saldırgan, tam deliliğinden sonra. Amaçsız, niyetsiz, düzensiz: dizginlenemez delilik, kokuşma. Sözü ya da bileği güçlü olanlar yaşamlarını sürdürecekler, çünkü atak davranıyor onlar kendilerini savunmakta, kol ve bacaklarının, duygularının ataklığı, façalı göğüsleri üzerinde yalazlanıyor.

Ahlak ortaya çıkardı iyilikseverliği ve merhameti, filler ve gezegenler gibi sürgün veren ve iyi diye nitelenen o iki yağ topağını. Onların iyilikle alakası yok. Apaçıktır iyilik, aydınlık ve karardır, uzlaşmaya ve politikaya karşı acımasızdır. Ahlaklılık, bütün insanların damarlarına çikolata akıtır. Bu görev, doğaüstü bir güç tarafından buyurulmuş değildir, düşünce tacirleri ile üniversite tekercilerinin tröstüdür. Duygusalılık: birbirleriyle dalaşan ve canları sıkılan bir grup insana bakarak takvimi ve bilgelik ilacını buldular. Etiketler yapıştırılarak filozofların savaşı patlak verdi (merkantilizm, bilanço, kılı kırk yaran aşağılık önlemler) ve bir kez daha anlaşıldı ki merhamet bir duygudur, sağlığı bozan, tiksintiyle ilişkili ishal gibi bir duygu, güneşi kirlüten pis heriflerin iğrenç işidir.

Felsefi düşünce fabrikalarından çıkan kokuşmuş bir güneşin şu belsoğukluğuna, bütün kozmik yetilerin karşı olduğunu duyuruyorum buradan,

DADACI TİKSİNTİNİN

bütün olanaklarıyla, zorlu bir savaşı bildiriyorum.

Ailenin yadsınmasına yol açabilecek tiksintinin her ürünü dada'dır; yıkıcı eylem halindeki bütün varlığının yumruklarını havaya kaldırarak protesto: **DADA**; uzlaşmanın ve inceliğin edepi cinselliğiyle şimdiye kadar kolayca reddedilmiş bütün olanakları tanıma: **DADA**; mantığı ve yaratıcılık yoksunlarının dansını ortadan kaldırma: **DADA**; uşaklarımızın değer diye yerleştirdiği her hiyerarşi ve sosyal denklemi ortadan kaldırma: **DADA**; her nesne, bütün nesneler, duygular ve karanlıklar, görünüm ve paralel çizgilerin açık çarpışması, birer yoludur savaşmanın: **DADA**'nın; belleği yok etmek: **DADA**; arkeolojiyi yok etmek: **DADA**; peygamberleri yok etmek: **DADA**; geleceği yok etmek: **DADA**; kendiliğindenliğin dolaysız ürünü olan her tanrıya tartışmasız, mutlak inanç: **DADA**; bir uyumdan zarafetle, önyargısızca öteki küreye atlama; sesli bir disk gibi fırlatılıp atılmış bir sözün yörüngesi; zamanın çılgınlıklarına kapılmış bütün bireyselliklere saygı: ciddi, ürkek, çekingen, zorlu, güçlü, kararlı, coşkulu; ibadethanesini her tür ağır ve yararsız eşyadan arındırmak; kırıcı ya da sevdalı düşünceyi tükürerek dışarı atmak ışıltılı bir çağlayan gibi, ya da onu hep içinde tutmak –fark etmeyeceğini bilmenin verdiği hoşnutlukla– baş meleklerin bedenleri ve ruhlarıyla süslü, soylular için böceklerden temizlenmiş çalıklılarda duyulan

aynı yoğunlukla. Özgürlük: **DADA DADA DADA**, kasılmış acıların uluması, karşıtların ve bütün karşıtlıkların birbirine dolaşması, grotesklerin, sonuçsuzlukların: HAYATIN.

Posia

Tristan Tzara
Dada Manifestosu
23 Temmuz 1918

<https://itaatsiz.org/tristan-tzara-ve-dada-manifestosu/>
Bu yazı ve manifesto çevirisi daha önce
<https://www.e-skop.com/skopbulten/dadanin-100-yili-tristan-tzara-ve-dada-manifestosu/2915>
adresinde 16/4/2016 tarihinde yayınlanmıştır. Çeviri: Kaya Özsezgin

edu.wll.im